

IV. AZ ELŐZETES BEJELENTÉS

Minden támogatási tervezetet és pályázati felhívást, valamint a létező támogatási programból nyújtott, de a bejelentési értékhatárt meghaladó támogatást előzetesen (jogszabálytervezet közigazgatási egyeztetésre –tárcakörözésre–bocsátása előtt) be kell jelenteni a TVI-nek, függetlenül attól, hogy azt a Bizottságnak engedélyeznie kell-e vagy sem. A létező támogatási programokból nyújtott támogatásokat egyebekben nem kell bejelenteni a TVI-nek.

A bejelentés elektronikus formában is kötelező a tvi@pm.gov.hu címre.

A TVI előzetes bejelentési kötelezettséggel kapcsolatos eljárása előzetes vélemény vagy állásfoglalás kiadásából áll. A TVI eljárási határideje – a teljes bejelentés kézhezvételétől számított – 30 nap. A TVI eljárása során – határidő megjelölésével – kiegészítő információt kérhet a támogatást nyújtótól, illetve a potenciális kedvezményezettől (ez a gyorsaság érdekében, gyakorlatilag minden esetben e-mailen/telefonon, informális úton történik). Kiegészítő információ kérése esetén a TVI rendelkezésére álló határidők a kiegészítő információ kézhezvételétől kezdődnek.

Támogatást tartalmazó jogszabálytervezetet csak az állásfoglalás, illetve a Bizottság felé történő bejelentési kötelezettség esetén az előzetes vélemény kiadását követően lehet közigazgatási egyeztetésre bocsátani. Amennyiben a támogatást nyújtó nem ért egyet a TVI véleményével vagy állásfoglalásával, illetve jogbiztonság szempontjából szükségesnek tartja és írásban kéri, a TVI a részére bejelentett támogatási tervezetet az Európai Bizottsághoz bejelenti (erre gyakorlatilag még egyszer sem került sor).

A TVI pozitív állásfoglalásának hiányában működtetni kívánt támogatási program vagy egyedi támogatás egyrészt jogsértő, mivel nem felel meg a 85/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet rendelkezéseinek, másrészt a kifizetésénél komoly technikai akadályok merülnek fel, mivel a Magyar Államkincstáron keresztül történő kifizetések kizárólag a TVI pozitív állásfoglalásának birtokában történnek meg. Továbbá, „bejelentésre al-

kalmas” előzetes vélemény nélkül az Európai Bizottság felé sem tesz a TVI bejelentést, így ezekben az esetekben az előzetes engedélyezési eljárás nem indul meg, így az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésében meghatározott kötelezettség nem teljesül.

Hangsúlyozzuk, hogy a bejelentés nélkül működtetett támogatási intézkedések esetében jelentős a visszafizetés kockázata, tekintettel arra, hogy az adott intézkedés nem csak jogellenes, hanem előfordulhat, hogy az a közösségi anyagi állami támogatási szabályokkal sem egyeztethető össze.

Hangsúlyozzuk továbbá, hogy a TVI állásfoglalásának az állami támogatási intézkedések tekintetében meghatározott 10 éves (!) elévülési időn belül mindvégig ki kell állnia egy esetleges bizottsági vagy hazai bíróság előtti ellenőrzési eljárás próbáját, így szakmailag megalapozott álláspontot néhány óra, néhány nap alatt kialakítani felelőtlenség. A tiltott/jogellenes támogatás igénybevétele esetén a felelősség elsősorban ugyan a leendő kedvezményezettnek van, ám a támogatást nyújtó szerv és végső soron a tagállami ellenőrző hatóság is – legalábbis morálisan – felelőssé tehető a jogellenes/tiltott támogatási konstrukciók működtetésért.

A Strukturális Alapok felhasználásának ellenőrzése során, amennyiben rendszer jellegű hibaként jelentkezik, az állami támogatási szabálytalanságok a tagállam felelősségre vonását is magukkal vonhatják, azaz a jogtalanul igénybe vett támogatást nemcsak a kedvezményezettnek kell visszafizetnie a támogatást nyújtónak, hanem a magyar államnak is az EU költségvetésébe.

Az előzetes bejelentés kötelező tartalma:

- az általános csoportmentességi rendelet, illetve a csekély összegű támogatásokra vonatkozó bizottsági rendelet hatálya alá tartozó támogatási tervezetek esetében a szükséges kötelező tartalmi elemeket tartalmazó támogatási tervezet egy példánya;
- a Bizottság részére történő bejelentést igénylő támogatások esetében a támogatási tervezet egy példánya, valamint a Pénzügyminisztérium honlapján közzétett weboldalon (SANI rendszer), a TVI által biztosított hozzáférés (bejelentkezési név és jelszó) alapján, a támogatást nyújtó által kitöltött elektronikus, web-alapú bejelentési űrlap.

A hazai előzetes bejelentési kötelezettség teljesítéséért az a támogatót nyújtó szerv felelős, amely a támogatási programot tartalmazó jogszabály vagy az egyedi támogatást tartalmazó okirat, vagy határozat elkészítéséért, a pénzforrás szétosztásáért felel. A támogatási programok, egyedi támogatások szabályainak kidolgozásáért a TVI nem vállal felelősséget.

Gyakori probléma, hogy a támogatási programokat (jogszabályokat) a támogatást nyújtók a rendelet előírásával ellentétesen, először a közigazgatási egyeztetés során küldik meg a TVI részére, vagy a közigazgatási egyeztetés során módosítják, és a módosított jogszabályt a TVI részére már nem küldik meg külön, az csak a végső jóváhagyás előtt kerül a TVI-hez. Így mind a két esetben a TVI ellenőrzési lehetősége csupán egy-két napra rövidül, amely alatt a fennálló problémákat nem minden esetben lehet megnyugtatóan megoldani. Hasonló probléma adódhat a pályázati felhívásoknál is, ha a TVI nem a társadalmi egyeztetést követően, hanem az előtt kapja meg azokat, és a társadalmi egyeztetés által módosított változatot már szintén csak néhány napos határidővel kapja vissza. Az utóbbi időben vált gyakorlattá, hogy a támogatást nyújtó a pályázati felhívást annak kiírását, illetve több alkalommal annak lezárását követően küldte meg a TVI részére. Tekintettel arra, hogy ezekben az esetekben már kevés lehetőség adódik a dokumentumok módosítására, azokkal kapcsolatban a TVI vélhetően nem fog tudni jóváhagyó állásfoglalást kibocsátani, szabályellenes pályázatok benyújtására kerülhet sor (emiatt a pályázótól utólag kell a pályázat módosítását kérni), valamint a már megkötött támogatási szerződések is komoly kockázatot hordoznak.

Több esetben előfordult, hogy a TVI által véleményezett jogszabálytervezetet a közigazgatási egyeztetés során a TVI tudta nélkül állami támogatási szempontból módosították, így előfordult, hogy a tervezetet aláírás előtt kellett visszaküldeni a támogatást nyújtónak, mert nem a TVI által jóváhagyott tartalommal küldték meg.

Problémát vet fel továbbá, hogy a TVI-t a támogatást nyújtók nem tájékoztatják az egyes rendeletek megjelenéséről, hatályba lépéséről, és a csoportmentességi rendelet alapján nyújtott támogatások

esetében – bár a Rendelet és a támogatást nyújtók számára megküldött levelek minden esetben tartalmazzák a feladatot – csak többszöri informális, illetve formális felhívás eredményeképpen kerülnek kitöltésre a Bizottság utólagos tájékoztatására szolgáló ún. SANI-adatlapok.

Továbbá, önmagában is kerülendő, hogy a 85/2004. Korm. rendeletben megállapított határidők helyett a támogatást nyújtó állapítson meg véleményezési határidőt a TVI részére.